

"The so-called 'Palestinian autonomous areas' are bantustans. These are restricted entities within the power structure of the Israeli apartheid system."

Nelson Mandela

Foto: activistfills.org

Sydafrika visar vägen

Vilka, om inte de svarta i Sydafrika, vet bäst vad det innebär att leva under förtryck och diskriminering - hur det är att leva under apartheid. Just därför är det extra viktigt att vi riktar våra blickar till Sydafrika för att finna vägledning till hur vi ska agera för Palestinas sak.

För folkrörelsen i Sydafrika har Palestinas sak blivit en hjärtefråga. Precis som vi svenskar spelade en ledande roll i den internationella rörelsen mot apartheid i Sydafrika så tar nu sydafrikanerna ledningen i kampen för ett fritt Palestina.

Organisationer som fackföreningsrörelsen COSATU och auktoriteter som Desmond Tutu, Nelson Mandela, John Dugard och Ronnie Kasrils har alla poängterat likheterna mellan apartheid i Sydafrika och situationen på det ockuperade palestinska området. Fackföreningen SAMWU (kommunalanställda) arbetar för etablering av apartheid-fria zoner i Sydafrika där inga israeliska varor ska förekomma. SATAWU (Transportarbetarförbundet) har deklarerat att de inte kommer att hantera israeliska gods vid sydafrikanska hamnar. Fackföreningarna har också krävt att Sydafrika ska avbryta alla diplomatiska relationer med Israel.

John Dugard som är folkrättsjurist och FN:s tidigare speciella rapportör för Mellanöstern har till och med sagt att det vore orättvist att jämföra situationen på det ockuperade området med apartheid i Sydafrika, eftersom det aldrig var så illa i Sydafrika.¹

En studie genomfördes till följd av John Dugards slutsatser i FN av en grupp internationella folkrättsexperten på uppdrag av det sydafrikanska forskningsinstitutet The Human Sciences Research Council (som tidigare recenserats på PGS hemsida²).

¹ <http://www.haaretz.com/print-edition/news/un-agent-apartheid-regime-in-territories-worse-than-s-africa-1.132494>

² <http://www.palestinagrupperna.se/sydafrikansk-rapport- visar-israelisk-apartheid>

Studien visar att Israel bryter mot det förbud mot kolonialism som det internationella samfundet införde på 1960-talet. Studien visar även att Israels lagar och policys i de ockuperade palestinska områdena överensstämmer med definitionen av apartheid i den internationella konventionen om avskaffande och bestraffning av brottet apartheid.

Men idén om att även Israel kan bedriva apartheid är svårsmält för många. Utanför Sydafrika verkar det vara israeliska journalister som mest vågar diskutera ämnet. Yitzhak Laor menar att den israeliska formen av apartheid är värre än Sydafrikas. Salman Masha menar att israelisk apartheid inte stannar på Västbanken utan råder även inom Israels internationellt erkända gränser. Danny Rubinstein, redaktör och styrelsemedlem för den israeliska tidningen Haaretz, vittnar om att begreppet apartheid förekommer alltmer i tidningen.

På vilket sätt menar då alla dessa personer att Israel bedriver apartheid? Först måste du tänka om ifall du tror att detta är en konflikt mellan två stater. Självklart är det inte så. Israel är den enda suveräna staten mellan Jordanfloden och Medelhavet. Det finns bara ett monetärt system, en armé, en riksbank, en stat som kontrollerar handel och gränser, etc. Befolkningen inom den enda suveräna staten, har olika rättigheter. De judiska israelerna har idag demokratiska rättigheter, om än alltmer försvagade. De palestinier som också är israeliska medborgare diskrimineras inom i stort sett alla sektorer i det israeliska samhället. Palestinier som bor i annekterade östra Jerusalem har inget medborgarskap utan bara uppehållstillstånd och kan enbart rösta i israeliska lokalval. Palestinier som bor i de isolerade enklaverna på det ockuperade Västbanken och Gaza (det så kallade palestinska självstyret) har inga medborgerliga rättigheter och står under ett militärt juridiskt system. Genom detta system, i kombination med ett konstant förtryck mot den palestinska befolkningen som tvingar dem att överge sina hem,

Posters från ISAK - Isolera Sydafrikakommittén

kan Israel upprätthålla en judisk majoritet där 49 procent av befolkningen innehar 78 procent av rösträtten.

Hur skulle apartheid se ut om du reste till Israel-Palestina? Du skulle se vägsräddor som bara palestinier måste passera. Du skulle se isolerade enklaver där palestinier bor omringade av militärbaser, murar och stängsel och ett separat vägsystem på Västbanken som exklusivt är till för israeliska medborgare. Du skulle se hur palestinier och israeliska judar döms utifrån separata juridiska system, där det ena är civilt och det andra är militärt. Hur en palestinier kan nekas att bo i israelisk-judiska byar eller städer, eller tvingas svära trohet till "staten Israel som en demokratisk och judisk stat".³ Hur palestinier lever under betydligt lägre socioekonomisk status än israeliska judar och hur palestinska bostadsområden systematiskt diskrimineras. Du skulle se att palestinier nekas mark och tillstånd att bygga medan bostäder på ockuperat område avsedda enbart för israeliska judar växer kraftigt.

"Israel's apartheid movement is coming out of the woodwork and is taking on a formal, legal shape. It is moving from voluntary apartheid, which hides its ugliness through justifications of "cultural differences" and "historic neglect" which only requires a little funding and a couple of more sewage pipes to make everything right - to a purposeful, open, obligatory apartheid, which no longer requires any justification. [...] With considerable delay, the South African Group Areas Act is now being copied into Israel's book of laws."
Zvi Bar'el Haaretz 31/10 2010

Stödet för denna utveckling ter sig inte hotat inom det israeliska samhället. En rad studier visar hur tanken om separation har starkt stöd medan demokratiska rättigheter har lågt stöd, framförallt bland ungdomar. En studie från Tel Aviv-universitetet visar att 57 procent av de tillfrågade tycker att organisationer som exponerar omoraliskt beteende av Israel inte ska tillåtas vara fritt verksamma, och en majoritet stödjer bestraffning av israeliska medborgare som uppmanar

"If apartheid ended, so can the occupation. But the moral force and international pressure will have to be just as determined. The current divestment effort is the first, though certainly not the only, necessary move in that direction."
Ärkebiskopen och Nobelfredspristagaren
Desmond Tutu

till sanktioner eller bojkotter av Israel, liksom journalister vars artiklar skildrar försvarsmakten negativt. 65 procent tycker inte att israelisk media ska tillåtas publicera information som kan tänkas riskera statens säkerhet. 58 procent är emot skarp kritik mot Israel. Jaffa Center for Strategic Studies visade i en opinionsundersökning att 46 procent av de tillfrågade var för en förflyttning av palestinier ut ur det ockuperade området, medan 31 procent var för förflyttning av alla araber med israeliskt medborgarskap. 61 procent ansåg att araber med israeliskt medborgarskap utgör ett hot mot Israels säkerhet och 80 procent ansåg att araber inte ska inkluderas i viktiga beslut, medan 72 procent var emot att arabiska partier ska få vara med i en regeringskoalition.

En studie gjord vid Haifa-universitetet 2004 visade att 75 procent av tillfrågade judiska ungdomar ansåg att araber är våldsamma, utbildade, orena och ociviliserade. En undersökning från 2007 visade att 55 procent ville ha segregerade nöjesanläggningar och 75 procent kunde inte tänka sig att bo i samma hus som en arab. Mer än hälften ansåg giftermål mellan en jude och arab vara likställt med högförräderi och 50 procent skulle vägra anställning om deras chef var arab. Det israeliska demokratiinstitutet rapporterade i en studie från 2003 att 53 procent av de israeliska judarna var emot full jämställdhet för araber och 77 procent ansåg att det ska föreligga judisk majoritet vid alla viktiga politiska beslut.

Dessa undersökningar reflekterar väl det israeliska majoritetssamhällets attityder; i fikarummet på jobbet, bland vänner och bekanta och inte minst bland israeliska politiker och militära befälshavare. Den f.d. överbefälhavaren för den israeliska armén Rafael Eitan sade en gång att "en god arab är en död arab". En annan överbefälhavare, Moshe Ya'alon, refererade till palestinier som en "cancer" på vilka han utförde "kemoterapi". Den nuvarande premiärministern Netanyahu var stolt över att han som finansminister 2002 genom välfärdsnedskärningar lyckades få ned födelsetalen bland icke-judar. Allt detta sammantaget ger en tydlig bild av en stat som aktivt och medvetet privilegierar sin judiska befolkning och håller den skild från den palestinska befolkningen genom fysiska hinder, lagar, trakasserier och våld.

Det är dags att vi kallar saker vid dess rätta namn. Israel är idag en apartheidstat och medicinen för hur man botar en sådan diagnos kan vi finna i facit - hur vi stödde kampen mot apartheid i Sydafrika. Låt oss lyssna till sydafrikanerna.

Jonatan Stanczak

³ <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2010/oct/11/israel-loyalty-oath-discriminatory>